III

(Atti preparatorji)

IL-KUMITAT EKONOMIKU U SOĊJALI EWROPEW

L-480 SESSJONI PLENARJA FIL-25 U S-26 TA' APRIL 2012

Opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew dwar "Il-Proposta għal Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li jistabbilixxi dispożizzjonijiet komuni dwar il-Fond Ewropew għall-Iżvilupp Reġjonali, il-Fond Soċjali Ewropew, il-Fond ta' Koeżjoni, il-Fond Agrikolu Ewropew għall-Iżvilupp Rurali u l-Fond Marittimu u tas-Sajd Ewropew koperti mill-Qafas Strateġiku Komuni u li jistabbilixxi d-dispożizzjonijiet ġenerali dwar il-Fond Ewropew għall-Iżvilupp Reġjonali, il-Fond Soċjali Ewropew u l-Fond ta' Koeżjoni u li jħassar ir-Regolament (KE) Nru 1083/2006"

COM(2011) 615 final — 2011/0276 (COD)

(2012/C 191/06)

Relatur: **is-Sur VARDAKASTANIS**

Nhar il-25 u s-27 ta' Ottubru 2011, il-Parlament Ewropew u l-Kunsill rispettivament iddeċidew, b'konformità mal-Artikoli 177 u 304 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (TFUE), li jikkonsultaw lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew dwar

il-Proposta għal Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li jistabbilixxi ċerti dispożizzjonijiet komuni fil-Fond Ewropew għall-Iżvilupp Reġjonali, il-Fond Soċjali Ewropew, il-Fond ta' Koeżjoni, il-Fond Ewropew għall-Iżvilupp Agrikolu u Rurali u l-Fond Ewropew għall-Qasam Marittimu u s-Sajd koperti mill-Qafas Strateġiku Komuni u li jistabbilixxi dispożizzjonijiet ġenerali dwar il-Fond Ewropew għall-Iżvilupp Rurali, il-Fond Soċjali Ewropew u l-Fond ta' Koeżjoni u li jħassar ir-Regolament (KE) Nru 1083/2006

COM(2011) 615 final – 2011/0276 (COD).

Is-Sezzjoni Speċjalizzata għall-Unjoni Ekonomika u Monetarja u l-Koeżjoni Ekonomika u Soċjali inkarigata sabiex tipprepara l-ħidma tal-Kumitat dwar is-suġġett, adottat l-opinjoni tagħha nhar it-3 ta' April 2012.

Matul l-480 sessjoni plenarja tiegħu li saret fil-25 u s-26 ta' April 2012 (seduta tal-25 ta' April 2012), il-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew adotta din l-opinjoni b'162 vot favur, 9 voti kontra u 9 astensjonijiet.

1. **Konklużjonijiet u rakkomandazzjonijiet**

1.1 Il-KESE huwa tal-fehma li l-politiki ekonomiċi mħaddma bħalissa fl-UE (awsterità, restrizzjonijiet baġitarji fil-livell nazzjonali, il-limitazzjoni tal-baġit tal-UE, patt fiskali, il-limitazzjoni tal-BĊE, eċċ.) qed jagħtu bidu għal proċess ta' reċessjoni b'konsegwenzi li ma jistgħux jitbassru, fi żmien meta fil-fatt neħtieġu l-kuntrarju, jiġifieri l-bżonn li jittieħdu passi fl-istess ħin, jekk mhux qabel, biex jiġu appoġġjati **t-tkabbir u l-impjiegi** permezz ta' proposta iżjed kuraġġuża u effettiva. Kontribuzzjoni sostanzjali għal dan il-għan għandha tiġi mill-Fondi Strutturali (FS) (u parti minnha, fuq bażi temporanja, mill-fondi tal-PAK), kif ġie ssuġġerit diġà fis-Summit tat-30 ta' Jannar 2012, għalkemm f'forma limitata.

1.2 Għandu jitnieda pjan Ewropew għat-tkabbir – "Patt Ġdid" – bi proġetti fuq skala wiesgħa u mmirati, li jinvolvu għadd żgħir ta' setturi prinċipali li jistgħu jagħtu nifs ġdid lill-ekonomija tal-UE. Pjan ta' din ix-xorta jista' jiġi ffinanzjat, b'effett immedjat, permezz ta' fondi residwi mill-programm 2007-2013, li magħhom, u mill-iżjed fis possibbli, jistgħu għal żmien limitat jiżdiedu parti mill-fondi ppjanati għall-2014-2020. Fond bħal dan għandu jiġi appoġġjat u mħeġġeġ

permezz ta' intervent min-naħa tal-Bank Ewropew tal-Investiment (BEI) permezz ta' ħruġ ta' bonds [1] (Artikolu 87 tar-regolament il-ġdid). Dan ikollu effett multiplikatur fuq l-investimenti, għax jattira kapital minn barra u jipproduċi effett pożittiv fuq id-dejn sovran u fuq l-euro, li jissaħħah.

1.3 Il-KESE jemmen bil-qawwa li **sħubija** li tinvolvi lill-imsieħba kollha kif definiti fl-Artikolu 5(1) tar-Regolament li jistabbilixxi dispożizzjonijiet komuni (RDK) fit-tħejjija, l-implimentazzjoni u l-valutazzjoni *ex post* tal-proġetti li jsiru fil-qafas tal-politika ta' koeżjoni tal-UE tikkontribwixxi direttament għas-suċċess tagħha. Jilqa' b'sodisfazzjon il-progress li sar fl-Artikolu 5 tal-proposti tal-Kummissjoni Ewropea li jagħmlu mis-sħubija orizzontali element obbligatorju; ifakkar li l-parteċipazzjoni għandha tkun reali fil-fażijiet kollha tal-implimentazzjoni tal-fondi, inklużi l-imsieħba bid-dritt li jivvutaw fil-kumitati ta' monitoraġġ. Fid-dawl ta' dan kollu, il-KESE huwa tal-fehma li l-Artikolu 5 tar-Regolament li jistabbilixxi dispożizzjonijiet komuni għandu jiġi rivedut u abbozzat mill-ġdid b'mod li d-dispożizzjonijiet dwar is-sħubija li fih, u b'mod partikolari l-punt 2, jiġu applikati b'mod effettiv fil-livelli amministrattivi, nazzjonali, reġjonali u lokali kollha.

1.3.1 Il-KESE huwa ħerqan li jikkontribwixxi għall-Kodiċi ta' Kondotta msemmi fl-Artikolu 5 u jinsab imħasseb serjament minħabba s-sinjali mibgħuta mill-Kunsill li jixhdu li l-Istati Membri jridu jillimitaw l-implimentazzjoni tal-prinċipju tas-sħubija, jitlob lill-Kummissjoni Ewropea u lill-Parlament Ewropew jaqilbu dan l-iżvilupp. Il-Kodiċi ta' Kondotta għandu jinkludi definizzjoni inklużiva u ċara tal-organizzazzjonijiet mhux governattivi, fosthom organizzazzjonijiet rappreżentattivi ta' gruppi vulnerabbli b'konformità mal-Artikoli 10 u 19 tat-TFUE, bħan-nisa, l-anzjani, iż-żgħażagħ, l-orjentazzjoni sesswali, id-diżabbiltà, ir-reliġjon u l-monoranzi etniċi. Barra minn hekk, il-Kodiċi ta' Kondotta għandu jiddefinixxi regoli ċari għall-implimentazzjoni tal-proġetti u l-programmi; għandu jisħaq ukoll fuq proċessar f'waqtu u għandu jipprevedi proċedura ta' lmenti, u b'hekk jiżgura implimentazzjoni u użu effettiv u mhux burokratiku tal-programmi tal-politika ta' koeżjoni. Il-KESE huwa tal-fehma li l-kriterji addizzjonali għall-approvazzjoni użati mill-Istati Membri għandhom l-ewwel ikunu soġġetti għal skrutinju pubbliku biex tiġi evitata burokrazija żejda (u "gold-plating" fil-livell nazzjonali).

1.4 Il-KESE huwa favur żieda fl-użu tal-**kundizzjonalità** *ex ante* u *ex post* fil-Fondi Strutturali tal-UE bil-għan li jinkisbu riżultati sostenibbli iżjed iffukati u konkreti; iżda, jopponi bis-sħiħ il-kundizzjonalità makroekonomika biex jiġu penalizzati r-reġjuni u ċ-ċittadini li m'għandhomx x'jaħtu għad-deċiżjonijiet makroekonomiċi meħuda fil-livell nazzjonali jew Ewropew.

1.5 Il-KESE jirrikonoxxi l-isforzi li ħadet il-Kummissjoni Ewropea biex **tissemplifika l-proċeduri**, iżda jaħseb li mhumiex biżżejjed. Għad fadal wisq kumplessità. Permezz ta' enfasi żejda fuq l-awditjar u l-proċeduri, kemm l-awtoritajiet nazzjonali kif ukoll dawk Ewropej għadhom qed joħonqu l-aċċess faċli tal-SMEs u l-NGOs għall-fondi tal-UE. Jeħtieġ li l-burokrazija titnaqqas, b'mod partikolari fil-pajjiżi fejn is-sistemi territorjali federali joħolqu safef differenti ta' burokrazija.

1.6 Il-KESE jitlob li tiġi kkunsidrata l-idea li jiġi implimentat approċċ abbażi ta' "one-stop shop" għall-benefiċjarji bil-għan li l-politika ta' koeżjoni tkun iżjed orjentata lejn il-benefiċjarji (approċċ abbażi tal-klijenti). Il-KESE huwa tal-fehma wkoll li jeħtieġ li l-limitu li taħtu l-proġetti jiġu vverifikati darba biss b'konformità mal-Artikolu 140 jiżdied mill-ammont attwali ta' EUR 100 000 għal EUR 250 000. Dan l-ammont għandu japplika għall-parti ta' dawn il-proġetti li hija ffinanzjata mill-UE, bil-għan li jkun hemm regoli iżjed semplifikati.

1.7 Il-KESE jilqa' b'sodisfazzjon il-proposti tal-Kummissjoni Ewropea għal **konċentrazzjoni tematika** bħala mezz biex titnaqqas il-frammentazzjoni tal-isforzi; fid-dawl ta' dan kollu, il-KESE jħeġġeġ koordinazzjoni b'saħħitha tal-isforzi bejn l-FS differenti sabiex tinħoloq politika ta' koeżjoni waħda u magħquda li tista' tikkontribwixxi bis-sħiħ biex jintlaħqu l-għanijiet tal-Ewropa 2020. Huwa tal-fehma li (1) it-tisħiħ tal-aċċessibbiltà u (2) it-tisħiħ tal-kapaċità tal-partijiet interessati fil-politika ta' koeżjoni (l-imsieħba kif definiti fl-Artikolu 5(1) tar-RDK) għandhom isiru oqsma tematiċi speċifiċi.

1.8 Il-KESE jtenni l-importanza li jiġi emendat l-Artikolu 7 tar-Regolament li jistabbilixxi dispożizzjonijiet komuni sabiex jiġu integrati l-aċċess għall-fondi u l-**aċċessibbiltà għall-persuni b'diżabbiltà** b'konformità mal-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar id-Drittijiet tal-Persuni b'Diżabbiltà.

1.9 Il-KESE jenfasizza l-importanza tat-**tisħiħ tal-kapaċità** għall-imsieħba kif definiti fl-Artikolu 5(1) tar-RDK u jitlob li tiddaħħal definizzjoni tat-tisħiħ tal-kapaċità fl-Artikolu 2. Id-definizzjoni tat-tisħiħ tal-kapaċità għandha tinftiehem bħala t-tisħiħ tal-parteċipazzjoni tal-imieħba kif definiti fl-Artikolu 5(1) tar-RDK fit-tħejjija, l-implimentazzjoni u l-monitoraġġ tal-FS fl-istadji kollha.

1.10 Il-KESE jitlob li l-Kummissjoni Ewropea tressaq il-**Qafas Strateġiku Komuni (QSK)** u tippermetti lill-istituzzjonijiet tal-UE u l-korpi politiċi jipparteċipaw fin-negozjati u l-adozzjoni tal-QSK.

1.11 Il-KESE jirrakkomanda li tiġi ċċarata l-parteċipazzjoni tal-atturi tal-**ekonomija soċjali** biex jilħqu l-għanijiet tal-fondi differenti.

1.12 Il-KESE huwa tal-fehma li l-kundizzjonalità m'għandhiex iddgħajjef il-kapaċità għall-**flessibbiltà** fl-azzjonijiet strutturali peress li l-ebda soluzzjoni ma hi adatta għar-reġjuni kollha, filwaqt li għandhom jinżammu l-għanijiet komuni li jkun hemm iżjed koeżjoni permezz ta' regoli komuni.

[1] Għal iżjed dettalji, irreferi għall-opinjoni tal-KESE dwar "It-tkabbir u d-dejn sovran fl-UE: żewġ approċċi innovattivi", ĠU C 143, 22.05.2012, p. 10) u l-opinjoni dwar "Il-Proposta għal Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar il-Fond ta' Koeżjoni u li jħassar ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1084/2006", (Ara paġna 38 ta' dan il-Ġurnal Uffiċjali).

1.13 Il-Kumitat jappoġġja bil-qawwa l-proposta li tal-inqas 20 % tal-approprjazzjonijiet nazzjonali kollha tal-FSE jiġu allokati għall-inklużjoni soċjali u l-ġlieda kontra l-faqar.

1.14 Il-KESE jilqa' b'sodisfazzjon l-isforz li jkun hemm RDK iżjed orjentat lejn ir-riżultati, u huwa tal-fehma li huwa ċar li l-**indikaturi** bbażati fuq indikaturi makroekonomiċi biss, bħall-PDG, huma ineffiċjenti biex jidentifikaw il-livell ta' koeżjoni.

1.15 Il-KESE jitlob għat-tisħiħ tal-kapaċità tal-imsieħba kif definiti fl-Artikolu 5(1) tar-RDK fl-Artikolu 51 tar-RDK. L-inklużjoni ta' dawn l-imsieħba f'dan il-proċess ta' appoġġ, studji, valutazzjonijiet, u appoġġ minn esperti – flimkien ma' miżuri oħra appoġġjati permezz ta' **assistenza teknika** – twassal għal parteċipazzjoni u kapaċità għall-parteċipazzjoni iżjed sinifikattivi għall-imsieħba kollha fl-FS, u fl-aħħar mill-aħħar twassal għall-implimentazzjoni b'suċċess tal-politika ta' koeżjoni. Il-KESE jiddispjaċih li qed jiġi propost li fil-programmi operattivi l-assistenza teknika tiġi eskluża fil-każ tal-miżuri ambjentali, l-opportunitajiet indaqs u l-ugwaljanza bejn in-nisa u l-irġiel. Din l-esklużjoni għandha titneħħa mill-Artikolu 87.

1.16 Il-KESE jemmen bil-qawwa li permezz tal-**inġinerija finanzjarja**, għandu jsir l-aqwa użu possibbli mill-fondi limitati disponibbli, u li għandu jitfittex li jkun hemm l-ikbar impatt possibbli minn kull euro li jiġi allokat għall-finanzjament tal-koeżjoni. Il-KESE jenfasizza l-importanza li jiġu kkoordinati bir-reqqa l-attivitajiet tal-FS differenti u l-bżonn li jiġu kkunsidrati mill-ġdid ir-rati tal-kofinanzjament biex jirriflettu aħjar il-bżonnijiet tal-benefiċjarji fil-kriżi attwali.

1.17 B'konformità mal-Artikolu 174 tat-TFUE, il-politika ta' koeżjoni qiegħda fil-qalba tal-UE, u twassal għat-tisħiħ tal-koeżjoni ekonomika, soċjali u territorjali tagħha. Għall-Istati Membri li l-medja tat-tkabbir tal-PDG tagħhom fil-perjodu 2007-2009 kien negattiv, u li wrew rata tajba ta' assorbiment fil-perjodu attwali, il-limitu għandu jiġi stabbilit mill-inqas fil-livell tal-perjodu attwali. Il-limitu stabbilit għall-politika ta' koeżjoni ma għandux japplika għas-sajd u għall-Fondi għall-Iżvilupp Rurali.

2. L-isfida li qed tiffaċċja l-UE minħabba l-kriżi: Fondi Strutturali Ġodda għal era diffikultuża

2.1 Ir-rata tal-qgħad fl-UE għoliet għal 10,3 % minħabba l-kriżi ekonomika (iżjed minn ħames miljuni huma żgħażagħ – il-"ġenerazzjoni mitlufa") u l-persentaġġ ta' persuni li huma fil-periklu ta' esklużjoni soċjali għola b'iżjed minn 4 % f'ċerti pajjiżi tal-UE u 3 % għal persuni mċaħħdin materjalment b'mod gravi.

2.2 Minkejja l-isforzi li saru s'issa fil-qafas tal-politiki tal-UE fil-qasam tal-koeżjoni, l-iżvilupp rurali u s-sajd, l-inugwaljanzi bejn ir-reġjuni qed jerġgħu jiżdiedu. Skont il-Ħames Rapport dwar il-Koeżjoni, id-disparitajiet żdiedu b'mod ġenerali, u l-iżjed fi ħdan l-istess pajjiż (il-bliet kapitali jistagħnu/ir-reġjuni inqas żviluppati jiftaqru) – f'ċerti każijiet b'mod drammatiku. Ir-rapport juri wkoll id-disparitajiet kbar bejn il-bliet u ż-żoni rurali rigward il-livell ta' żvilupp ([2]).

2.3 Fid-dawl tal-ftehim li ntlaħaq matul is-Summit tat-30 ta' Jannar 2012, il-KESE jitlob lill-Kummissjoni u lill-Kunsill jadottaw "proċedura speċjali" li tissospendi r-regolamenti attwali għal ħames snin sabiex ikun possibbli użu immedjat u rapidu tal-fondi u jiġu eliminati ostakli bla bżonn u diskrezzjoni amministrattiva. Dan ikun ta' benefiċċju b'mod partikolari għall-SMEs involuti fl-innovazzjoni u t-titjib tal-produzzjoni u l-proġetti li jinvolvu ż-żgħażagħ.

2.4 Il-politika ta' koeżjoni tinsab fil-qalba tal-UE; b'konformità mal-Artikolu 174 tat-TFUE, l-UE għandha tiżviluppa u tfittex li twettaq l-azzjonijiet tagħha li jwasslu sabiex tissaħħaħ il-koeżjoni ekonomika, soċjali u territorjali fi ħdanha. B'mod partikolari, l-Unjoni għandha jkollha l-għan li tnaqqas id-diverġenzi bejn il-livelli ta' żvilupp tar-reġjuni varji u r-ritard ta' dawk ir-reġjuni li huma anqas favoriti.

2.5 F'dan ir-rigward, il-Kumitat jenfasizza li għal dawk l-Istati Membri li t-tkabbir medju tal-PDG fil-perjodu 2007-2009 huwa negattiv u wera rata xierqa ta' assorbiment fil-perjodu attwali, ir-rata ta' limitu titqiegħed tal-inqas fil-livell tal-perjodu attwali. Il-livell tal-limitu għall-politika ta' koeżjoni ma japplikax għall-fondi għas-sajd u l-iżvilupp rurali.

2.6 Il-KESE enfasizza ħafna l-importanza li l-FS jiġu integrati mal-Istrateġija Ewropa 2020; għalhekk, l-għanijiet u l-miri tagħha għandhom ikunu allinjati bil-qawwa mal-politika ta' koeżjoni ([3]) u jinkludu referenza iżjed ċara u viżibbli dwar kif l-FS futuri jikkontribwixxu għall-għanijiet stabbiliti mill-inizjattivi ewlenin tal-Ewropa 2020. Dawn iridu jiġu kkunsidrati mill-ġdid fil-futur qarib jekk l-UE trid li tipprovdihom f'kuntest ta' kriżi profonda.

2.7 Għadd ta' opinjonijiet tal-KESE ([4]) enfasizzaw il-fatt li l-għanijiet tal-FS huma usa' minn dawk tal-Istrateġija Ewropa 2020. Għalhekk, l-FS għandhom ikunu mekkaniżmu biex

([2]) Ara l-opinjoni tal-KESE dwar "Iż-żoni metropolitani u r-reġjuni bliet fl-Istrateġija Ewropa 2020", ĠU C 376/02, 22.12.2011, p. 7, u l-opinjoni dwar "L-agrikoltura u l-artiġjanat – għaqda rebbieħa għaż-żoni rurali", ĠU C 143, 22.05.2012, p. 35.

([3]) Ara l-opinjoni tal-KESE dwar "Il-Komunikazzjoni mill-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew, lill-Kumitat tar-Reġjuni u lill-Bank Ewropew tal-Investiment - Konklużjonijiet tal-ħames rapport dwar il-koeżjoni ekonomika, soċjali u territorjali: il-futur tal-politika ta' koeżjoni", ĠU C 248/12, 25.8.2011, p. 68; l-opinjoni dwar "Ir-rwol u l-prijoritajiet tal-politika ta' koeżjoni fl-Istrateġija UE 2020", ĠU C 248/01, 25.8.2011, p. 1 u l-opinjoni dwar "Iż-żoni metropolitani u r-reġjuni bliet fl-Istrateġija Ewropa 2020", ĠU C 376/02, 22.12.2011, p. 7.

([4]) L-opinjoni tal-KESE dwar "Il-Politika Reġjonali li tikkontribwixxi għal tkabbir intelliġenti fl-Ewropa 2020", ĠU C 318/13, 29.10.2011. p. 82, u l-opinjoni dwar "Il-Komunikazzjoni mill-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew, lill-Kumitat tar-Reġjuni u lill-Bank Ewropew tal-Investiment — Konklużjonijiet tal-ħames rapport dwar il-koeżjoni ekonomika, soċjali u territorjali: il-futur tal-politika ta' koeżjoni", ĠU C 248/12, 25.8.2011, p. 68.

jiżguraw li l-ekonomija tal-UE ssaħħaħ il-politiki tagħha fil-qasam tal-impjieg u l-edukazzjoni sabiex tippreserva u ssaħħaħ il-kapital uman u l-investimenti tagħha li huma meħtieġa biex jiżguraw tkabbir, impjieg u inklużjoni soċjali. Dan il-mekkaniżmu għandu jikkontribwixxi biex jinkisbu strateġiji u politiki oħra fl-UE, fosthom l-Istrateġija għall-Ugwaljanza bejn in-Nisa u l-Irġiel 2010-2015, is-"Small Business Act", l-Istrateġija tal-Enerġija għall-Ewropa, l-Istrateġija Ewropea tad-Diżabbiltà 2010-2020, il-Qafas tal-UE għall-Istrateġiji Nazzjonali għall-Integrazzjoni tar-Roma u l-Istrateġija għall-Iżvilupp Sostenibbli.

2.8 Il-KESE huwa mħasseb serjament dwar l-impatt tal-kriżi u huwa tal-fehma li l-FS jistgħu jikkontribwixxu għall-ħruġ mill-kriżi bil-kundizzjoni li r-reviżjoni tal-governanza ekonomika fl-UE li attwalment mhux qed twassal għal tkabbir, impjieg u inklużjoni soċjali tenfasizza li l-miżuri ta' awsterità meħuda għall-istabbiltà makroekonomika ma jdgħajfux l-isforzi għall-ksib ta' livell ogħla ta' koeżjoni fl-UE; l-interventi strutturali għandhom jagħtu riżultati tajbin rigward tkabbir, inklużjoni soċjali u livelli aħjar ta' impjieg.

2.9 Is-severità tal-kriżi ekonomika tenfasizza l-fatt li l-ammont (EUR 376 biljun) attwalment propost mill-Kummissjoni għall-FS 2014-2010 mhux ser ikun biżżejjed biex iwassal għal livell ogħla ta' koeżjoni ekonomika, soċjali u territorjali fl-UE. Għalhekk, il-KESE jitlob lill-Kummissjoni Ewropea u lill-Parlament Ewropew jikkunsidraw mill-ġdid il-proposta attwali tal-FS fil-Qafas Finanzjarju Multiannwali (QFM) u jistieden lill-istituzzjonijiet biex jikkonċentraw il-fondi tal-UE fuq ir-reġjuni l-inqas żviluppati u biex ma joħolqux aktar burokrazija u frammentazzjoni permezz ta' kategorija addizzjonali għal "reġjuni fi tranżizzjoni.

2.10 Il-kriżi m'għandhiex twaqqaf lill-UE milli tirrispetta l-impenji u l-konvenzjonijiet internazzjonali tagħha bħall-Konvenzjoni Qafas tan-Nazzjonijiet Uniti dwar it-Tibdil fil-Klima u l-Konvenzjoni dwar id-Drittijiet tal-Persuni b'Diżabbiltajiet.

3. **Fondi Strutturali effiċjenti jitolbu prinċipji sodi**

3.1 *Programmar strateġiku*

3.1.1 Il-KESE huwa tal-fehma li l-Qafas Strateġiku Komuni (QSK) huwa żvilupp prinċipali li jiżgura azzjoni kkoordinata aħjar għall-implimentazzjoni tal-politika ta' koeżjoni mill-FS differenti.

3.1.2 Il-KESE jilqa' b'sodisfazzjon il-QSF iżda jitlob approċċ iffokat fuq il-benefiċjarji. Illum il-ġurnata, il-benefiċjarji potenzjali qed jiffaċċjaw proċeduri differenti għas-sussidji (pereżempju, id-differenzi bejn il-FEŻR u l-FAEŻR): dan qed iwassal għal piżijiet amministrattivi għall-benefiċjarji potenzjali. Il-QSK, kif qed jiġi propost attwalment, huwa biss sensiela amministrattiva ta' kriterji iżda l-idea ta' one-stop shop għall-benefiċjarji ma teżistix. Dan għandu jipprovdi wkoll għal dokumentazzjoni ċara u interpretazzjoni waħda tar-regoli li għandhom jiġu applikati fl-Istati Membri kollha. Il-one-stop shop jiżgura li l-QSK isir strument għat-tisħiħ tal-effiċjenza fl-użu tal-fondi u ma jżidx saff ieħor ta' piż amministrattiv.

3.1.3 Il-KESE huwa tal-fehma li l-QSK għandu jipprovdi d-dettalji tal-prijoritajiet ta' investiment li għandhom l-għeruq tagħhom fl-għanijiet tal-Istrateġija Ewropa 2020 u għandu jirrikonoxxi, b'mod partikolari, il-mezzi li permezz tagħhom il-persuni li huma l-iżjed 'il bogħod mis-suq tax-xogħol, fosthom in-nisa, iż-żgħażagħ, l-immigranti, il-persuni mdaħħlin fl-età u l-persuni b'diżabbiltà jistgħu jiksbu inklużjoni soċjali.

3.1.4 Huwa tal-fehma wkoll li għandu jintlaħaq ftehim dwar l-QSK bis-sehem tal-istituzzjonijiet u l-korpi konsultattivi tal-UE kollha sabiex jiġi żgurat l-ogħla livell ta' sjieda minn kulħadd.

3.1.5 Jilqa' b'sodisfazzjon l-inklużjoni tal-kuntratti ta' sħubija peress li dan jiżgura li jintlaħqu miri komuni fil-livell Ewropew, nazzjonali u reġjonali.

3.1.6 Il-KESE jitlob li kull kuntratt ta' sħubija u l-programm tiegħu jiġu assoċjati mal-Programmi Nazzjonali ta' Riforma (PNR). Il-PNR għandhom jirriflettu l-għanijiet stabbiliti fl-Istrateġija Ewropa 2020, kif ukoll obbligi oħra marbuta ma' impenji u konvenzjonijiet internazzjonali oħra bħall-Konvenzjoni Qafas tan-Nazzjonijiet Uniti dwar it-Tibdil fil-Klima u l-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar id-Drittijiet tal-Persuni b'Diżabbiltajiet.

3.1.7 L-inklużjoni tal-imsieħba kif definiti fl-Artikolu 5(1) tar-RDK fit-tħejjija u l-adozzjoni tal-kuntratti ta' sħubija ser ikunu element ewlieni għas-suċċess tal-FS, inklużi l-emendi li għandhom jiġu proposti għall-kuntratti ta' sħubija (Artikolu 15); għalhekk, ir-RDK propost għandu jiġi emendat biex jirrifletti dan.

3.1.8 Il-KESE jitlob li l-Artikolu 14 tar-RDK propost jiġi emendat fid-dawl tal-Artikoli 10 u 19 tat-TFUE sabiex fil-paragrafu c) tiegħu jiddaħħlu referenzi adegwati għall-gruppi vulnerabbli bħan-nisa, il-persuni mdaħħlin fl-età, iż-żgħażagħ, l-orjentazzjoni sesswali, id-diżabbiltà, ir-reliġjon u l-minoranzi etniċi.

3.2 *Konċentrazzjoni tematika u semplifikazzjoni*

3.2.1 Il-KESE jilqa' b'sodisfazzjon ir-RDK propost li jħaddan sensiela ta' regoli komuni li japplikaw għall-FS; dan ser jagħti perspettiva komuni fil-livell tal-UE u iżjed koerenza u effettività lill-politika ta' koezjoni fl-UE.

3.2.2 Il-KESE jilqa' b'sodisfazzjon il-11-il qasam tematiku. Iżda, il-KESE huwa tal-fehma li għandhom jiżdiedu wkoll oqsma tematiċi oħra, pereżempju (1) it-tisħiħ tal-aċċessibbiltà u (2) it-tisħiħ tal-kapaċità tal-partijiet interessati fil-politika ta' koeżjoni (l-imsieħba kif definiti fl-Artikolu 5(1) tar-RDK). Il-KESE jitlob li jiġu inklużi fl-Artikolu 9 tar-RDK propost.

3.2.3 Il-KESE jenfasizza li l-pajjiżi kollha għandhom jiffukaw fuq l-oqsma definiti fir-RDK sabiex jiżguraw sinerġiji u tkabbir iżjed koeżiv u inkluživ.

3.2.4 Il-KESE jfakkar li huwa ħa pożizzjoni favur is-semplifikazzjoni tal-proċeduri amministrattivi u dawk marbuta mal-kontabbiltà u l-awditjar, – "Is-semplifikazzjoni għandha ssir

l-għan prinċipali tal-politika ta' koeżjoni" ([5]) – u għalhekk jilqa' b'sodisfazzjon l-isforzi tal-proposta attwali biex tinkludi dan il-prinċipju. Hemm bżonn li tiġi evitata burokrazija żejda u għandu jsir iżjed biex il-benefiċjarji aħħarin jibbenefikaw mill-miżuri. Is-semplifikazzjoni għandha twassal għal iżjed ċarezza fl-eliġibbiltà, l-awditjar, il-ħlasijiet u l-użu tal-ICT. Dan jinkludi li jiġi ssemplifikat it-test tar-regolament u li jitnaqqas in-numru ta' artikoli.

3.2.5 Il-limitu ta' EUR 100 000 biex jiġu applikati regoli semplifikati għandu jiżdied għal EUR 250 000 għall-parti li hija ffinanzjata mill-UE tal-proġetti vverifikati darba waħda biss b'konformità mal-Artikolu 140 tal-abbozz tar-RDK. Il-biċċa l-kbira tal-baġits tal-proġetti huma iżjed mill-ammont ta' fondi propost fir-regolament minħabba piż amministrattiv eċċessiv. Din is-semplifikazzjoni b'dan il-limitu ġdid jista' jkollha impatt pożittiv fuq l-applikazzjoni ta' din ir-regola għall-mekkaniżmi globali tas-sovvenzjonijiet.

3.2.6 Il-KESE jitlob li tiġi kkunsidrata l-idea li jiġi implimentat approċċ abbażi ta' "one-stop shop" għall-benefiċjarji bil-għan li l-politika ta' koeżjoni tkun iżjed orjentata lejn il-benefiċjarji (approċċ abbażi tal-klijenti).

3.2.7 Il-Kumitat jilqa' b'sodisfazzjon ukoll l-użu ta' firxa wiesgħa ta' rimborżi u governanza elettronika. Il-KESE jenfasizza l-importanza li jiġi żgurat li l-użu tal-governanza elettronika jinkludi aċċessibbiltà għal kulħadd, inklużi l-persuni mdaħħlin fl-età, il-minoranzi etniċi u l-persuni b'diżabbiltà.

3.3 *Qafas ta' prestazzjoni u kundizzjonalità*

3.3.1 Il-KESE huwa tal-fehma li l-inklużjoni tal-kundizzjonalità fir-RDK hija mekkaniżmu adatt biex jiżgura li l-għanijiet komuni tal-UE jinkisbu tassew.

3.3.2 Il-KESE jilqa' b'sodisfazzjon il-kundizzjonalità *ex ante* kif espressa f'opinjonijiet preċedenti ([6]) peress li dan l-approċċ huwa kkunsidrat mezz għat-titjib tal-kwalità tal-infiq fil-qasam tal-politika ta' koeżjoni. Iżda, din ix-xorta ta' kundizzjonalità m'għandhiex toħloq piżijiet amministrattivi addizzjonali, iżda tiżgura użu iżjed koerenti u effiċjenti tal-FS.

3.3.3 Iżda, il-KESE ma jaqbilx mal-użu tal-kundizzjonalità makroekonomika ([7]) bħala metodoloġija, għax "tikkastiga" l-partijiet il-ħżiena. Il-KESE ma jappoġġja l-ebda miżura ta' impożizzjoni permezz tal-politika ta' koeżjoni (inkluża s-sospensjoni tal-ħlasijiet) fis-sitt pakkett li jmiss dwar il-governanza ekonomika. Kwalunkwe miżura meħuda fil-qasam tal-kundizzjonalità makroekonomika ma għandhiex ikollha effett fuq il-benefiċjarji tal-FS.

3.3.4 Huwa essenzjali li r-reviżjoni tal-prestazzjoni tinkludi l-parteċipazzjoni u r-rikonoxximent tal-imsieħba kif definiti fl-Artikolu 5(1) tar-RDK bħala atturi reali fl-implimentazzjoni tal-politika ta' koeżjoni.

3.4 *Flessibbiltà*

3.4.1 Il-KESE huwa tal-fehma li l-prinċipji tal-kundizzjonalità m'għandhomx idgħajfu l-kapaċità għall-flessibbiltà fl-azzjonijiet strutturali peress li l-ebda soluzzjoni mhi perfetta għar-reġjuni kollha.

3.4.2 Il-flessibbiltà m'għandhiex iddgħajjef l-għanijiet komuni tal-koeżjoni permezz ta' regoli komuni applikati għall-benefiċjarji kollha.

3.5 *Governanza f'diversi livelli*

3.5.1 Il-KESE jilqa' b'sodisfazzjon l-approċċ imsejjes fuq governanza f'diversi livelli bħala l-mod kif tiġi żgurata s-sjieda tal-fondi u l-għanijiet tal-koeżjoni soċjali. L-imsieħba kif definiti fl-Artikolu 5(1) tar-RDK għandhom jipparteċipaw bis-sħiħ, b'konformità mal-Artikolu 5, fl-istadji kollha tal-implimentazzjoni tal-fondi, inkluż il-livell lokali u reġjonali. Il-KESE jtenni l-importanza li kellhom il-patti territorjali fil-passat biex jinkludu l-parteċipazzjoni tas-soċjetà ċivili.

3.5.2 Il-KESE jisħaq fuq l-importanza li tiġi żgurata sinerġija bejn l-istrumenti kollha stabbiliti mill-FS.

4. **Il-prinċipji tal-politika ta' koeżjoni tal-UE teħtieġ strumenti adegwati għall-ħolqien tal-koeżjoni**

4.1 *Sħubija: mas-soċjetà ċivili – il-kuntratt ta' sħubija*

4.1.1 Il-KESE jappoġġja l-fatt li l-prinċipju tas-sħubija jiġi applikat għall-politika ta' koeżjoni ([8]). Il-partijiet interessanti rilevanti kollha għandhom jiġu rappreżentati fil-ħidma preparatorja tal-kuntratti ta' sħubija u l-għajnuna teknika.

4.1.2 Għalhekk, il-KESE jilqa' b'sodisfazzjon kbir l-Artikolu 5 tar-RDK li qed jiġi propost attwalment u l-proposta li jitfassal Kodiċi ta' Kondotta fil-livell tal-UE dwar is-sħubija, inklużi r-responsabbiltajiet u d-drittijiet differenti għall-parteċipazzjoni fost l-imsieħba kif definiti fl-Artikolu 5(1) tar-RDK. It-tħejjija tal-Kodiċi ta' Kondotta għandha tiżgura l-parteċipazzjoni sħiħa ta' dawn l-imsieħba.

4.1.3 Il-KESE jenfasizza li l-parteċipazzjoni tas-soċjetà ċivili għandha tiġi żgurata wkoll abbażi ta' aċċess ugwali għall-finanzjament u definizzjoni inklużiva ċara. Is-soċjetà ċivili ta' spiss tiġi eskluża mill-aċċess għall-fondi minħabba ostakli marbuta mar-regoli dwar il-kofinanzjament, il-piżijiet amministrattivi, għanijiet inadegwati tal-Programmi Operattivi fil-livell nazzjonali u n-nuqqas ta' parteċipazzjoni fil-monitoraġġ tal-fondi.

([5]) L-opinjoni tal-KESE dwar "Il-Komunikazzjoni mill-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew, lill-Kumitat tar-Reġjuni u lill-Bank Ewropew tal-Investiment – Konklużjonijiet tal-ħames rapport dwar il-koeżjoni ekonomika, soċjali u territorjali: il-futur tal-politika ta' koeżjoni", ĠU C 248/12. 25.8.2011, p. 68 u l-opinjoni dwar "Kif jistgħu jitheġġu sħubijiet effikaċi fil-ġestjoni tal-programmi tal-politika ta' koeżjoni, fuq il-bażi ta' prattiki tajbin miċ-ċiklu 2007-2013", ĠU C 44/01, 11.2.2011, p. 1.

([6]) Opinjoni dwar "Il-Komunikazzjoni mill-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew, lill-Kumitat tar-Reġjuni u lill-Bank Ewropew tal-Investiment – Konklużjonijiet tal-ħames rapport dwar il-koeżjoni ekonomika, soċjali u territorjali: il-futur tal-politika ta' koeżjoni", ĠU C 248/12, 25.8.2011, p. 68.

([7]) L-opinjoni tal-KESE dwar "Il-politika reġjonali li tikkontribwixxi għal tkabbir intelliġenti fl-Ewropa 2020", ĠU C 318/13, 29.10.2011, p. 82.

([8]) L-opinjoni tal-KESE dwar "Kif jistgħu jitheġġu sħubijiet effikaċi fil-ġestjoni tal-programmi tal-politika ta' koeżjoni, fuq il-bażi ta' prattiki tajbin miċ-ċiklu 2007-2013", ĠU C 44/01, 11.2.2011, p. 1 u l-opinjoni dwar "Il-Komunikazzjoni mill-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew, lill-Kumitat tar-Reġjuni u lill-Bank Ewropew tal-Investiment – Konklużjonijiet tal-ħames rapport dwar il-koeżjoni ekonomika, soċjali u territorjali: il-futur tal-politika ta' koeżjoni", ĠU C 248/12, 25.8.2011, p. 68.

4.1.4 Il-Kodiċi ta' Kondotta għandu jiddefinixxi regoli ċari għall-applikazzjoni, għandu jishaq fuq proċessar f'waqtu u għandu jipprevedi proċedura ta' lmenti, u b'hekk jiżgura implimentazzjoni u użu effettivi u mhux burokratiċi tal-programmi tal-politika ta' koeżjoni. Il-KESE huwa tal-fehma li l-kriterji addizzjonali għall-approvazzjoni użati mill-Istati Membri għandhom l-ewwel ikunu soġġetti għal skrutinju pubbliku biex tiġi evitata burokrazija addizzjonali (u "gold-plating" fil-livell nazzjonali).

4.1.5 Il-Kodiċi ta' Kondotta għandu jistabbilixxi biċ-ċar irresponsabbiltajiet u d-drittijiet differenti għall-parteċipazzjoni fost l-imsieħba kif definiti fl-Artikolu 5(1) tar-RDK.

4.1.6 Għal dan il-għan, il-KESE talab ukoll li jkun hemm kuntratt ta' sħubija bejn kull Stat Membru u r-reġjuni u s-soċjetà ċivili tiegħu ([9]).

4.1.7 Il-KESE jenfasizza l-bżonn li tinħoloq sħubija wiesgħa li għandha tirrappreżenta firxa wiesgħa ta' interessi differenti. Għandhom jiġu stabbiliti modi ċari għall-iffissar tar-responsabbiltajiet u l-funzjonijiet ta' dawn l-imsieħba.

4.1.8 Il-KESE jiddispjaċih li r-RDK ma jipprovdix mekkaniżmu Ewropew ta' sħubija mal-imsieħba Ewropej kif definiti fl-Artikolu 5(1) tar-RDK; għalhekk, il-KESE jitlob għall-inklużjoni ta' din ix-xorta ta' mekkaniżmu fir-regolament propost.

4.1.9 Il-KESE jilqa' b'sodisfazzjon il-proposta tal-Kummissjoni Ewropea favur it-tisħiħ tal-inizjattivi mmexxija mill-Unjoni abbażi tal-esperjenza miksuba mill-approċċ Leader. Il-KESE jħeġġeġ li l-partijiet interessati rilevanti mis-soċjetà ċivili jkunu rappreżentati fil-gruppi ta' azzjoni lokali LEADER.

4.2 *Kumitati ta' monitoraġġ*

4.2.1 Il-KESE jilqa' b'sodisfazzjon kbir l-għoti tad-drittijiet talvot għall-imsieħba kif definiti fl-Artikolu 5(1) tar-RDK fil-kumitati ta' monitoraġġ skont l-Artikolu 42 tar-RDK u għal darb'oħra jenfasizza l-importanza li jiġi żgurat li l-imsieħba kollha jkollhom l-istess drittijiet fi ħdanhom. Il-KESE jishaq li huwa urġenti li l-partijiet kollha tal-mekkaniżmi ta' monitoraġġ jiġu ttrattati b'mod ugwali u jitlob għall-inklużjoni ta' linji gwida konkreti fil-QSK.

4.2.2 Il-KESE jtenni l-importanza ta' valutazzjoni u analiżi soda dwar l-użu tal-fondi u jenfasizza li dan jirrappreżenta element prinċipali biex jinftiehem l-impatt differenti tal-fondi fil-firxa varjata ta' kuntesti fir-reġjuni Ewropej.

4.3 *Għajnuna teknika*

4.3.1 Il-KESE jitlob għat-tisħiħ tal-kapaċità tal-imsieħba kif definiti fl-Artikolu 5(1) tar-RDK fl-Artikolu 51 tar-regolament ġenerali. L-inklużjoni ta' dawn l-imsieħba f'dan il-proċess ta' appoġġ, studji, valutazzjonijiet, u appoġġ minn esperti – flimkien ma' miżuri oħra appoġġjati permezz ta' assistenza teknika – twassal għal parteċipazzjoni u kapaċità għall-parteċipazzjoni iżjed sinifikattivi għall-imsieħba kollha fl-FS. Huwa tal-fehma li dan għandu jkun prerekwiżit għall-parteċipazzjoni.

4.3.2 Il-KESE jiddispjaċih li qed jiġi propost li l-programmi operattivi dwar l-għajnuna teknika jiġu esklużi mill-azzjonijiet ambjentali, l-opportunitajiet indaqs u l-ugwaljanza bejn in-nisa u l-irġiel. Din l-esklużjoni għandha titneħħa mill-Artikolu 87.

4.3.3 Il-KESE jfakkar li l-Fond Soċjali Ewropew huwa iżjed avvanzat dwar l-użu tal-għajnuna teknika għall-parteċipazzjoni tal-imsieħba definiti fl-Artikolu 5(1). Il-KESE jitlob għall-bżonn li jiġi applikat il-prinċipju tas-sħubija b'mod ugwali fl-FS kollha.

4.4 *It-tisħiħ tal-kapaċità*

4.4.1 Il-KESE jitlob li fl-Artikolu 2 tiddaħħal definizzjoni tattisħiħ tal-kapaċità. Din id-definizzjoni għandha tinftiehem bħala t-tisħiħ tal-parteċipazzjoni tal-imsieħba kif definiti fl-Artikolu 5(1) tar-RDK fit-tħejjija, l-implimentazzjoni u l-monitoraġġ tal-FS fil-fażijiet kollha, fosthom it-taħriġ, il-parteċipazzjoni fl-assistenza teknika, l-inklużjoni tal-organizzazzjonijiet rappreżentattivi tal-gruppi vulnerabbli u l-appoġġ fl-implimentazzjoni tal-fondi. Għandha tiġi inluża wkoll fil-QFS.

4.4.2 Il-bini tal-kapaċità tal-imsieħba kif definiti fl-Artikolu 5(1) tar-RDK, għandha tinkludi wkoll l-aċċess għall-fondi, kif previst fl-Artikolu 87 tar-RDK. Il-KESE jiddispjaċih li n-nondiskriminazzjoni fl-aċċess għall-fondi mhix inkluża fl-Artikolu 7 tiegħu.

4.5 *In-nondiskriminazzjoni u l-aċċess għall-fondi*

4.5.1 Il-KESE jilqa' b'sodisfazzjon l-inklużjoni tan-nondiskriminazzjoni fir-RDK attwali propost. Iżda, jiddispjaċih li l-prinċipju tal-aċċessibbiltà għall-persuni b'diżabbiltà, preżenti fl-Artikolu 16 tar-regolament ġenerali attwali, ma nżammx fir-RDK propost għall-ġejjieni.

4.5.2 L-applikanti, il-benefiċjarji u l-imsieħba għandu jkollhom drittijiet obbligatorji vis-à-vis l-awtoritajiet fl-Istati Membri, kif ukoll id-dritt li jibbenefikaw minn mekkaniżmu ta' lmenti sabiex ikunu jistgħu jqajmu oġġezzjonijiet.

4.5.3 Il-KESE jfakkar li l-aċċess għall-fondi ser jitlob sforzi filqasam tat-tisħiħ tal-kapaċità tal-imsieħba kif definiti fl-Artikolu 5(1) tar-RDK, kif ukoll użu wiesa' tal-mekkaniżmi globali tas-sovvenzjonijiet. Il-KESE jtenni li t-taħriġ, ikkoordinat mill-Kummissjoni Ewropea, jista' jiffaċilita dan l-aċċess sostanzjalment.

4.6 *Appoġġ lill-ekonomija soċjali*

4.6.1 Il-KESE jilqa' b'sodisfazzjon id-dispożizzjonijiet proposti dwar l-atturi tal-ekonomija soċjali u jirrakkomanda li tiġi ċċarata l-parteċipazzjoni tagħhom fl-għanijiet tal-FS. Dawn id-dispożizzjonijiet ma għandhomx jillimitaw lill-atturi tal-ekonomija soċjali għall-programmi ta' inklużjoni soċjali. L-atturi tal-ekonomija soċjali għandhom ikunu jistgħu jipparteċipaw

([9]) L-opinjoni tal-KESE dwar "Il-Komunikazzjoni mill-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew, lill-Kumitat tar-Reġjuni u lill-Bank Ewropew tal-Investiment – Konklużjonijiet tal-ħames rapport dwar il-koeżjoni ekonomika, soċjali u territorjali: il-futur tal-politika ta' koeżjoni", ĠU C 248/12, 25.8.2011, p. 68., punti 2.1.6. 6.1 u 6.2.

ukoll fi prijoritajiet importanti oħra tal-fondi kollha bħall-promozzjoni tal-impjieg, il-ġlieda kontra l-faqar, it-titjib tal-livelli ta' edukazzjoni, il-ħolqien tal-intrapriżi, l-intraprenditorija, il-kompetittività u l-appoġġ fin-negozju, l-iżvilupp lokali, ir-riċerka, l-iżvilupp u l-innovazzjoni, it-taħriġ u l-edukazzjoni.

4.7 *Multifondi – Inġinerija finanzjarja*

4.7.1 Il-KESE jilqa' b'sodisfazzjon il-possibbiltà li l-fondi jiġu kkombinati sabiex jinkisbu riżultati aħjar meta jiġu implimentati l-fondi.

4.7.2 Il-KESE jemmen fl-effett ta' lieva li l-FS għandu jkollhom, sabiex dawn tal-aħħar jitrawmu fil-livell lokali; il-KESE jirrakkomanda li persentaġġ adatt tal-fondi għandu jiġi riżervat għall-fondi mħallta, li jistgħu jimmobilizzaw ir-riżorsi endoġeniċi lokali għall-ħolqien ta' faċilitajiet ta' finanzjament diversi u dewwiema fil-livell lokali, li jiggarantixxu wkoll is-sostenibbiltà tal-intervent tal-UE.

4.7.3 Il-KESE jemmen bil-qawwa li permezz tal-inġinerija finanzjarja, għandu jsir l-aqwa użu possibbli mill-fondi limitati disponibbli, u li għandu jitfittex li jkun hemm l-ikbar impatt possibbli minn kull euro li jiġi allokat għall-finanzjament tal-koeżjoni. Għandu jsir użu akbar mill-bonds tal-proġetti fil-qafas tal-Ewropa 2020; il-KESE jissuġġerixxi li tiġi eżaminata bir-reqqa l-possibbiltà li jintużaw l-FS impenjati għall-futur kif ukoll il-flus li ma ntużawx mill-perjodu tal-programmazzjoni 2007-2013, bħala garanzija bil-għan li l-SMEs u l-intrapriżi jkunu jistgħu jieħdu self mill-BEI li jista' jiġi rimborżat, sabiex tingħata spinta lill-ekonomija Ewropea bħalissa. F'dan ir-rigward, għandhom jiġu eżaminati wkoll ir-revolving funds u l-mikrokrediti.

4.8 *Delimitazzjoni*

4.8.1 Il-Kumitat jappoġġja l-proposta li tal-inqas 20 % tal-approprjazzjonijiet nazzjonali kollha tal-FSE jiġu allokati għall-inklużjoni soċjali u l-ġlieda kontra l-faqar. Il-KESE ma jaqbilx li din il-mira titnaqqas. Fid-dawl tal-kriżi ekonomika attwali, jeħtieġ li l-Ewropa soċjali tibqa' viżibbli f'għajnejn iċ-ċittadini tagħha. B'mod partikolari, l-intrapriżi soċjali huma strumentali fl-indirizzar ta' dawn l-għanijiet u jagħtu kontribut sostanzjali għall-inklużjoni ta' gruppi partikolarment vulnerabbli fis-soċjetà u s-suq tax-xogħol.

4.8.2 Il-Kumitat jissuġġerixxi li tinżamm il-prattika attwali li l-proġetti tat-trasport jibqgħu jiġu ffinanzjati minn intestatura tal-baġit separata. L-allokazzjoni fil-Fondi ta' Koeżjoni ssuġġerita mill-KE tfisser li jonqos l-ammont disponibbli għall-koeżjoni.

4.9 *Rati ta' kofinanzjament*

4.9.1 Ir-regoli ta' kofinanzjament għandhom jiġu adattati għaċ-ċirkustanzi ([10]). Għandha tiġi kkunsidrata l-kapaċità għall-assorbiment tal-benefiċjarji differenti.

4.9.2 Il-KESE jappoġġja ż-żieda fir-rati ta' kofinanzjament kif propost diġà mill-Kummissjoni fl-2011 sa mhux iżjed minn 95 % għall-Istati Membri li qed jiffaċċjaw diffikultajiet finanzjarji ([11]) u li nżammet fir-RDK. Il-KESE huwa tal-fehma li l-kofinanzjament għandu jiġi pprovdut ukoll bħala possibbiltà għall-korpi lokali li m'għandhomx aċċess għas-self peress li ma għandhomx baġit awtonomu, u għalhekk ma jistgħux jagħtu l-kontribuzzjoni tagħhom.

4.9.3 Il-KESE jappoġġja l-idea li l-proġetti li l-għan tagħhom huwa li jissodisfaw il-bżonnijiet tal-gruppi vulnerabbli u l-gruppi fil-periklu ta' esklużjoni għandu jkollhom rati ogħla ta' kofinanzjament. Fid-dawl tal-periklu dejjem jikber li jitnaqqas il-baġit tal-politiki soċjali nazzjonali minħabba l-miżuri ta' awsterità, din ir-rata għandha tilħaq il-100 % għall-Istati Membri li l-iżjed li ntlaqtu mill-kriżi ekonomika.

4.10 *Sensibilizzazzjoni*

4.10.1 Il-KESE jenfasizza l-bżonn li jiġu inklużi strateġiji ta' sensibilizzazzjoni rigward il-ħtiġijiet tar-RDK u t-tifsira tal-prinċipji ewlenin u l-mekkaniżmi stabbiliti.

4.10.2 Għandhom jintużaw l-assistenza teknika u strumenti oħra biex jiġi żgurat li l-atturi kollha li qed jipparteċipaw fil-proċess (speċjalment l-imsieħba kif definiti fl-Artikolu 5(1) tar-RDK) – mill-awtoritajiet ta' ġestjoni sa dawk responsabbli għall-implimentazzjoni tal-proġetti – ikollhom biżżejjed għarfien dwar l-elementi prinċipali stabbiliti fir-regolament.

4.11 *Djar soċjali*

4.11.1 Il-KESE jfakkar fl-importanza li jiġu inklużi d-djar soċjali fir-RDK u f'kif dan il-qasam jista' jibbenefika minn definizzjoni iżjed ċara fil-QSF anness għar-regolament.

4.12 *Politiki makroreġjonali – politika urbana*

4.12.1 Il-KESE jappoġġja l-approċċ li għandu l-għan li jagħti spinta lir-rwol tal-istrateġiji tal-kooperazzjoni makroreġjonali fil-politika ta' koeżjoni. Il-kooperazzjoni bejn il-makroreġjuni għandha potenzjal kbir li tiżgura valur aħjar għall-flus investiti f'dawn ir-reġjuni.

4.12.2 Il-KESE jappoġġja bis-sħiħ livell ogħla ta' sensibilità għall-ħtiġijiet taż-żoni urbani: fil-fatt, 5 % tal-fondi tal-FEŻR huma riżervati għall-iżvilupp urban u għat-twaqqif ta' pjattaforma urbana ([12]).

4.12.3 Il-politiki urbani għandhom jiffukaw fuq livell ogħla ta' ambjenti sostenibbli li jiżguraw mobbiltà aħjar għaċ-ċittadini kollha, ambjenti adatti għaċ-ċittadini kif ukoll politiki urbani li ma jagħmlux ħsara lill-ambjent, b'mod partikolari għall-persuni mdaħħlin fl-età, il-persuni b'mobbiltà mnaqqsa u l-persuni b'diżabbiltà.

4.12.4 Il-KESE jenfasizza l-importanza tar-riċerka u l-iżvilupp li għamel l-ESPON fil-qasam tal-iżvilupp territorjali Ewropew.

([10]) L-opinjoni tal-KESE dwar "Il-Komunikazzjoni mill-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew, lill-Kumitat tar-Reġjuni u lill-Bank Ewropew tal-Investiment – Konklużjonijiet tal-ħames rapport dwar il-koeżjoni ekonomika, soċjali u territorjali: il-futur tal-politika ta' koeżjoni", ĠU C 248/12, 25.8.2011, p. 68., punti 2.2.1 u 6.10.

([11]) L-opinjonijiet tal-KESE: ĠU C 24 tat-28.01.2012 minn 2012/C/24/17 sa 2012/C/24/19.

([12]) B'konformità ma' opinjonijiet preċedenti bħal dik dwar "Iż-żoni metropolitani u r-reġjuni bliet fl-Istrateġija Ewropa 2020", ĠU C 376/02, 22.12.2011, p. 7 u dik dwar "Ir-rwol u l-prijoritajiet tal-politika ta' koeżjoni fl-Istrateġija UE 2020", ĠU C 248/01, 25.8.2011, p. 1.

4.13 *L-indikaturi*

4.13.1 Il-KESE jilqa' b'sodisfazzjon l-isforz biex ikun hemm regolament iżjed orjentat lejn ir-riżultati. Regolament ta' dan it-tip jitlob indikaturi sodi.

4.13.2 Il-KESE jemmen bis-sħiħ li huwa ċar li indikaturi msejsa biss fuq indikaturi makroekonomiċi bħall-PDG huma ineffiċjenti biex jidentifikaw il-livell ta' koeżjoni. Għandhom jintużaw indikaturi oħra fil-politika ta' koeżjoni ([13]). Kull użu ta' dawn it-tipi ta' indikaturi għandu jkun soġġett għal reviżjoni ta' nofs it-term tal-perjodu ta' programmazzjoni.

4.13.3 Il-KESE jirrakkomanda li l-Kummissjoni tikkunsidra l-indikaturi ta' prestazzjoni li huma definiti fil-livell lokali u dak tal-Komunità u li ttejjeb l-użu tal-indikaturi kwalitattivi minbarra l-indikaturi kwantitattivi, jiġifieri ttejjeb il-kejl tal-valur miżjud soċjali fil-livell lokali ġġenerat mill-programmi u l-operazzjonijiet.

4.13.4 L-indikaturi għandhom ikejlu l-impatt fit-tul. M'għandhomx ikunu bbażati biss fuq l-approċċ ta' spejjeż u benefiċċji iżda għandhom jiġu kkunsidrati wkoll konsiderazzjonijiet soċjali oħra. Huwa importanti li l-atturi kollha fil-politika ta' koeżjoni jitħarrġu fl-applikazzjoni tal-indikaturi l-ġodda.

4.14 *L-ambitu ġeografiku (Artikolu 89)*

4.14.1 Il-KESE jisħaq li l-miżuri fil-qasam tal-inklużjoni soċjali, l-edukazzjoni u l-impjieg fi ħdan l-FS għandhom jinkludu l-gruppi vulnerabbli kollha, bħan-nisa, l-immigranti u l-persuni b'diżabbiltà, u għandhom jiġu organizzati u implimentati indipendentement mill-ambitu ġeografiku.

4.15 *Progress strateġiku*

4.15.1 Il-KESE jfakkar li r-rapporti ta' progress għandhom jinkludu valutazzjoni dwar il-progress għall-miżuri fil-qasam tal-inklużjoni tal-gruppi vulnerabbli fir-reġjuni milqutin mill-miżuri.

4.15.2 Il-KESE huwa tal-fehma li l-Artikolu 49 u l-Artikolu 101 tar-RDK propost għandhom jinkludu wkoll valutazzjoni tal-prijoritajiet orizzontali flimkien mal-prijoritajiet tematiċi.

4.15.3 Il-funzjonijiet tal-awtorità ta' ġestjoni stabbiliti fl-Artikolu 114 għandhom jinkludu informazzjoni mqassma abbażi tal-gruppi li huma fil-periklu ta' esklużjoni.

4.16 *Pjani ta' Azzjoni Konġunta*

4.16.1 Il-KESE huwa tal-fehma li l-Pjani ta' Azzjoni Konġunta għandhom jistabbilixxu b'mod ċar il-parteċipazzjoni tal-imsieħba kollha msemmija fl-Artikolu 5(1).

4.16.2 Il-Pjani ta' Azzjoni Konġunta għandhom jinkludu wkoll lill-imsieħba kif definiti fl-Artikolu 5(1) tar-RDK bħala benefiċjarji potenzjali ta' dawn it-tipi ta' azzjonijiet.

5. **Kooperazzjoni transnazzjonali**

5.1 Il-KESE jenfasizza l-bżonn li jingħata iżjed appoġġ lill-programmi operattivi li jippromovu l-kooperazzjoni transnazzjonali fil-Fondi kollha, bħala mezz għat-tisħiħ tar-rwol li taqdi l-Kummissjoni Ewropea biex tiffaċilita l-iskambju tal-esperjenza u tikkoordina l-implimentazzjoni ta' inizjattivi rilevanti.

Brussell, 25 ta' April 2012.

Il-President
tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew
Staffan NILSSON

([13]) Ara l-koeffiċjent ta' GINI msemmi fl-opinjoni dwar "Ir-Raba' Rapport dwar il-Koeżjoni Ekonomika u Soċjali", ĠU C 120/17, 16.5.2008, p. 73 u l-opinjoni dwar "Il-Komunikazzjoni mill-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew, lill-Kumitat tar-Reġjuni u lill-Bank Ewropew tal-Investiment – Konklużjonijiet tal-ħames rapport dwar il-koeżjoni ekonomika, soċjali u territorjali: il-futur tal-politika ta' koeżjoni", ĠU C 248/12, 25.8.2011. p. 68.
L-opinjoni tal-KESE dwar "Il-PDG u lil hinn minnu – l-involviment tas-soċjetà ċivili fl-għażla ta' indikaturi komplementari", (għadha ma ġietx ippubblikata fil-ĠU): "1.5.1 F'dan il-kuntest, jidher li hu indispensabbli li l-kunċett tal-progress jieħu post dak tat-tkabbir ekonomiku, u li jiġi promoss dibattitu dwar l-istess tifsira tal-progress li, minbarra li jiddefinixxi mill-ġdid l-kunċett ta' żvilupp, jintroduċi wkoll l-aspetti tar-responsabbiltà politika. Dan l-approċċ ġdid jitlob li jiġu identifikati d-dimensjonijiet differenti li jsawru l-progress permezz: i) tal-estensjoni tal-kontijiet nazzjonali għall-fenomeni soċjali u ambjentali, ii) tal-użu ta' indikaturi komposti, u iii) tal-ħoqlien ta' indikaturi ewlenin."